

ნოჯისური

ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუდუნებ
31.11 - ფშაველა

ლიტერატურული გაზეთი № 25

მკათათვე 2012

6 ივლისი — ნალენჯის ტრაგედიის 20 წლისთავი! ნალენჯის საქართველოს სიმბოლოა!

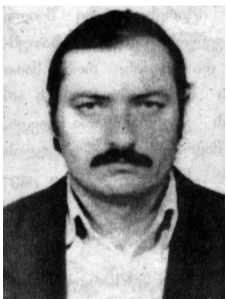
ზვიად გამსახურდია

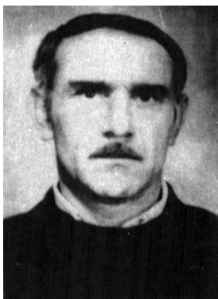
ნალენჯის, 1992 წლის 6 ივლისის ავტობომის ალიონი... ეროვნული
კალაპისა და „მხედრონის“ შტაბაკების მთავარი არენა —
დაზარალებული ნალენჯისის სკოლა-ინტერნატი

6 ივლისს ნალენჯისის სკოლა-ინტერნატში დაბანაკებულ დამსჯულ „მხედრონელთა“ რაზმთან ბრძოლაში დაიღუპნენ:

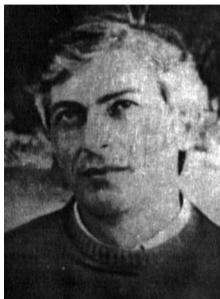
გაბედავა პავლუშა გრიგოლის ძე, 41 წ. (ზუგდიდი)
დარსანია როინ ხუბუტის ძე, 33 წ. (ზუგდიდი)
კარტოზია ჯემალ ნაპოლეონის ძე, 43 წ. (ზუგდიდი)
ლომია გოჩა ანზორის ძე, 28 წ. (ზუგდიდი)
ქანთარია ვახტანგ პეტრეს ძე, 36 წ. (ზუგდიდი)
ლვინჯილია გულად პარტენის ძე, 38 წ. (ნალენჯისა)
შენგელია ბიჭა ილიკოს ძე, 35 წ. (ზუგდიდი)
შონია ონისე ვაჟას ძე, 24 წ. (ზუგდიდი)
ძვებავა ნუგზარ რუბენის ძე, 45 წ. (ნალენჯისა)

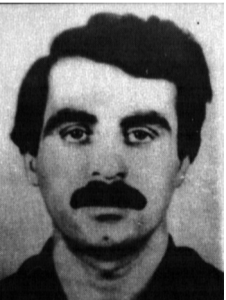
გულად ლვინჯილია

ნუგზარ ძვებავა

პავლუშა გაბედავა

როინ დარსანია

ჯემალ კარტოზია

ონისე შონია

ვახტანგ ქანთარია

გოჩა ლომია

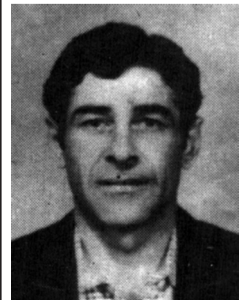
ბიჭა შენგელია

6 ივლისის ტრაგედიის დღეებში „მხედრონელებმა“ ნალენჯისში სადისტური წამებით მოკლეს რაიონის მშვიდობიანი მცხოვრებლები, სრულიად უდანაშაულო ადამიანები:

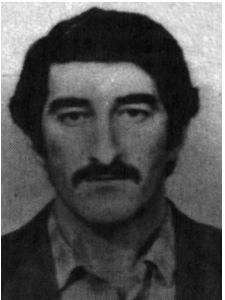
ზარქუა ზაურ ვალიკოს ძე, 46 წ.
კვარაცხელია მერაბ აკაკის ძე, 31 წ.

მიქავა მურთაზ ალიოშას ძე, 37 წ.
ფიფია გურამ მაშას ძე, 44 წ.

ლვინჯილია რენო აქვსენტის ძე, 55 წ.
ძიძარია გუგუ სამსონის ძე, 62 წ.

გურამ ფიფია

მურთაზ მიქავა

ზაურ ზარქუა

მერაბ კვარაცხელია

რენო ლვინჯილია

გუგუ ძიძარია

6 ივლისი

ვაი ნანა! — რისი ხმაა
ლაკადას რომ აზანზარებს?
ჭილყავები მოფრენილან —
ნაბილნავენ დედოზარებს!
ვაი ნანა! — განთიადი
შეიღება სისხლით ძმათა,
ქვაზე გდია მზეჭაბუკი
სისხლდაქცეულ ჭანისწყალთან.
ვაი ნანა! — ივლისის მზე
ველარ ათბობს სხეულთ ყრმათა,
აქ კოლხეთის თბილი გული
დაისერა, დაიშანთა.
ვაი ნანა! — იმერ-ამერ
გამყინავი მოდის ხმანი...
ეს მოზარე დედებია
ვეფხვისა და მოყმისანი.

ირინე ოდიშარი

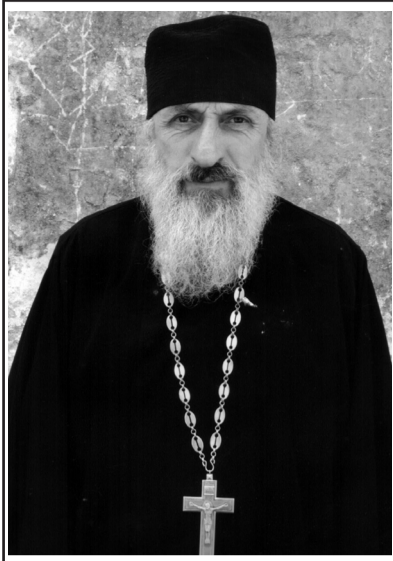
6 ივლისი

ცა ნატყვიარი და დაფლეთილი,
ცრემლები... სისხლი... ტანჯვა და გვემა:
მკერდში დაჭრილი მწყემსი კეთილი
და ჩაფერვლილი კოლხთ დიადემა...
წლები მიჰქრიათ, ვითარცა ქარი,
ჯიხას ჭრილობა განა მოურჩა.
„მაცხოვარიდან“ კვლავ ისმის ზარი,
გვამებს ვერ ითვლის სოხუმის ქუჩა.
აქ სათარეშო ჰქონიათ ქურდებს,
ჩამოაბნელებს ზეციდან მნათი;
„მხედრონელთა“ შავბნელი ბუდე,
აჩონჩხილია დღეს ინტერნატი...
ამ ტრაგედიას დასტორის ხალხი,
დრომან ტკივილი ვერ გააყუჩა,
ვერ მოიცოლა მწუხრისა თალხი
ნაგრიგალარმა გრანელის ქუჩამ.
ლაკადის მინა მათ იავარქმნეს,
ეს „მეთაურებს“ ასე აწყობდათ
და მაცხოვარის ტაძარიც წარყენეს,
გადაქციეს მკვდართა საწყობად...
ცხოვრება მაინც თავის გზით მიდის,
კვლავ საბრძოლველად შემდგარა ჯიხა:
რამდენი სისხლი დაღვარე ივლისს
გაუტყველო, შენ, ნალენჯისა!
ქუჩებს მავალი ეს სისხლის წყარო
ნახელავია ბოროტ ყაენის;
დაატრიალა მან ცოდვის კალო
და ალაზევა სული კაენის...
მე ამიტომაც ვისხენებ ისევ
იმ ტკივილიან, სისხლიან ივლისს;
და ტრაგედიას არ დაივიწყებს
თაობა, სანამ ამქვეყნად ივლის!

ვალერი ძაძამია

მოედინება სისხლის მდინარე

დღეს სატირალი უფრო მეტია,
ვინემ ყოფილა თუნდაც ოდესღაც,
როცა ქართველი ქართველთ მტერია
და ძმის საკლავად ხმალი მოლესა.
დაჭრილ გულიდან სისხლი თქრიალებს,
რად ჩასცა ძმას ძმამ მტრულად მახვილი,
მოედინება სისხლის მდინარე —
ნეტავ მტრისაგან იყოს დაღვრილი...
სჯობდა მოეკლა სპარსელს, ან მონღოლს,
მტერი ბევრია — ველარც დაითვლი,
არ ყოფილიყო ქართველი ოლონდ —
ჯიში ცოტნეს და ჯიში დავითის.
თუმცა ორგულთა დღე არის მოკლე,
ახლა დრაკონის მსგავსად რომ ბორგავს
და რომ შეეძლოს მამულსაც მოკლავს
ილიას მკვლელთა ურჯულ მოდგმა,
იმუქრებიან ფეხქვეშ გათელვით,
ანყობენ უფრო სასტიკ ბაზალეთს,
სჯობს მამაცურად მოკვდეს ქართველი —
ვიდრე სამშობლოს მტრებთან დაზავდეს!
დაჭრილ მკერდიდან სისხლი თქრიალებს,
ვინ ჩასცა მამულს მტრულად მახვილი,
მოედინება სისხლის მდინარე —
ნეტამც მტრისაგან იყოს დაღვრილი!..
რინოს კვარაცხელია

რისცვალების ეკლესიის წინამძღვრად დარჩა... მრევლსაც იგი უნდოდა...

წოდვის კალი

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

წოდვის კალი

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

და, თუმცა მაშინვე იგუმანა, რომ შეიარაღებული ჯგუფი ადგილობრივი...

წოდვის კალი

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

წოდვის კალი

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

წოდვის კალი

წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი... წოდვის კალი...

6 რომ საქმე, რომელსაც შეენირონ...

ჯემალ ნაპოლეონის ძე კარტოზია

ჯემალ კარტოზია დაიბადა 1949 წლის 4 ივლისს, ქ. ზუგდიდში...

მისი ამხანაგი ბიჭა შენგელია, რომლის გამოსაყვანად მისული...

ჯემალ კარტოზიას მეუღლე ამჟამად კანონიერების აღდგენისათვის...

გოჩა ანზორის ძე ლომია

დაიბადა 1964 წლის 28 დეკემბერს, ქ. ზუგდიდში...

რა ფეხში. ცოტა მკურნალობაც უშველიდა...

ვახტანგ პეტრეს ძე ქანთარია

დაიბადა ზუგდიდში, 1956 წელს, ერთადერთი ვაჟი ობლობაში...

სათვის. დაიღუპა წალენჯიხის ბრძოლაში...

ბიჭა ილიკოს ძე შენგელია

დაიბადა 1957 წლის 17 თებერვალს, ქალაქ ზუგდიდში...

და რამდენიმე დღის შემდეგ დაიღუპა...

ონისე ვაჟას ძე შონია

დაიბადა 1968 წლის 7 იანვარს ზუგდიდის რაიონის სოფ. ჭითანყარში...

„წალენჯიხის ბრძოლა ეროვნული გვარდიის ისტორიის გმირული ფურცელი“

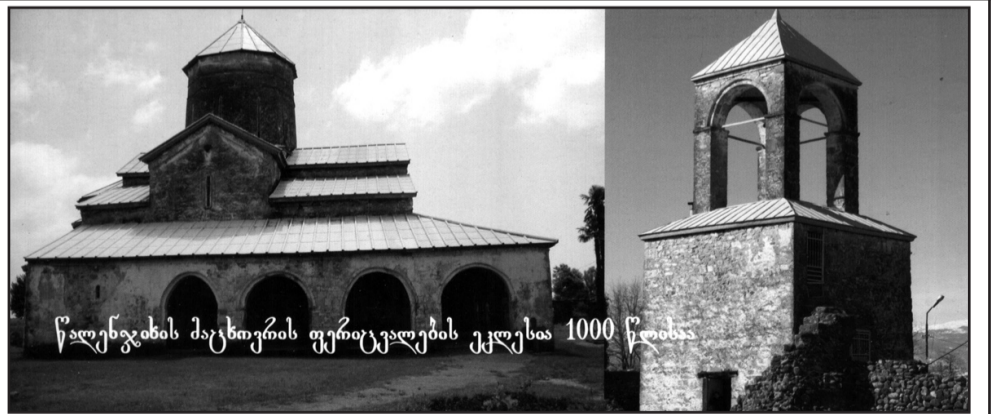
ეროვნული გვარდიის ისტორიაში ერთ-ერთ გმირულ ფურცლად შეიძლება ჩაინეროს წალენჯიხის ბრძოლა...

თქვენ კანონიერი მხედრები გქვიათ, უსამართლოვანსთან სამართლიანი მებრძოლები!

სობრებული, გაპარტახებული გზები და ბილიკები, ქუჩებში მოჯირითე მანქანები...

წალენჯიხის ზარები! (ციკლიდან „ცოდვის კალო სამეგრელოში“)

რეკდენ მრევლის გასაგონად წალენჯიხის ზარები, შორს ისმოდა ხაფი ხმები...

წალენჯიხის მაცხოვრის ტაძარი — განვითარებული შუა საუკუნეების ხანის ქართული ხუროთმოძღვრული ანსამბლი...

საქართველო გაიმარჯვებს!

საქართველოს პირველი პრეზიდენტის, ბატონ ზვიად გამსახურდიას სიტყვა ქ. ნალენჯისში გამართულ მიტინგზე 1993 წლის 25 სექტემბერს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ზვიად გამსახურდიას გროზიდან საქართველოში დაბრუნება დღევანდელი ხელისუფლების სამთავრობო ოფიციალურმა საინფორმაციო სამსახურებმა შეაფასეს როგორც პრეზიდენტის მხრიდან სამოქალაქო ომის გაჩაღების სურვილი და მცდელობა. სინამდვილეში კი რისთვის დაბრუნდა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ვფიქრობთ, ნაწილობრივ მაინც პასუხს ვასცემს მისი ეს გამოსვლა.

ვირფასო ძმებო და დებო, მე ჩამოვედი თუ არა საქართველოში, გუშინვე მიხდოდა თქვენთან მოსვლა, იმიტომ რომ ყველაზე დიდი დარტყმა ამ კაცობრიუების ხელისუფლებასაგან მიიღო ნალენჯისში. ყველაზე დიდი უბედურება აქ დატრიალდა და სწორედ ამან გამოაჩინა თქვენი

სიმტკიცე, თქვენი ვაჟკაცობა და კანონიერი ხელისუფლების ერთგულება. ამიტომ მიყვარხართ თქვენ და ამიტომ მიყვარხართ თქვენ მთელს საქართველოს. ახლა, მეგობრებო, საქართველო არის უმძიმეს მდგომარეობაში. ჩემი ჩამოსვლა, როგორც ხედავთ, გაჭიანურდა. ალბათ ბევრი თქვენგანი ეკითხებოდა საკუთარ თავს, რატომ აგვიანებს მოსვლას პრეზიდენტი? მეგობრებო, მე ვერ ჩამოვდივარ იმის გამო, რომ მიმლიდნენ ხელს, ხუნტა მიმლიდა, ყოველგვარი ბოროტი ძალები მიმლიდნენ, მაგრამ ბოლოს მაინც დავძლიე ყველა წინააღმდეგობა და, აი, ახლა თქვენთან ვარ. მე ჩამოვედი იმისათვის, რომ ვიხსნა საქართველო. ყველამ ერთად უნდა ვიხსნათ საქართველო. ამ ბოროტმა, უკანონო ხელისუფლებამ, როგორც ხედავთ, კატასტროფამდე მიიყვანა ჩვენი ქვეყანა. ამავე დროს ჩამოვედი,

რათა წარმატებით დაგვირგვინდეს აფხაზეთის ომი, ვინაიდან ჩვენმა მტრებმა ისარგებლეს ჩემი არყოფნით და გააჩაღეს ეს დამლუპველი ომი. ჩვენ, მართალია, სისხლისღვრის მომხრე არავართ, არც ერთი ერის საწინააღმდეგო არაფერი არა გვაქვს, მაგრამ თუ არ დათანხმდებიან შერიგებაზე, ეროვნულ შერიგებაზე, მოლაპარაკებაზე, მაშინ იძულებული გავხდებით, ძალის პოზიციებიდან ველაპარაკოთ მათ და დავიბრუნოთ ის ტერიტორიები, რომლებიც წაგვართვეს ხუნტის ხელშეწყობით, სხვათა შორის, შვედრეის ხუნტის ხელშეწყობით, მეგობრებო, საქართველოს უჭირს, ახლა საქართველო უნდა გახდეს ერთ მუშტად შეკრული, მობოლიანადი სამხედრო ბანაკი, სადაც იქნება უმკაცრესი დისციპლინა და ურთიერთგაგება. რაც მთავარია, მეგობრებო, ომი მართო ბრძოლა კი არ არის, ომი

შრომაც არის, დიდი შრომა, უდიდესი შრომა არის ომი!

ახლა კი ცოტა პროზაულ საკითხებზე გადავალ, ვინაიდან ამის გარეშე არაფერი არ არსებობს. თქვენ ხედავთ, რომ ომია, თქვენ ხედავთ, რომ არის ბლოკადა. ხუნტამ გაანადგურა, გააჩანაგა საქართველოს ეკონომიკა. გაყვდა ყველაფერი. ქვეყნის ეკონომიკური პოტენციალი დაეცა და თუ ქვეყანას ეკონომიკური პოტენციალი არა აქვს, ის ქვეყანა ვერ გაიმარჯვებს ომში, ყველაფერი ამაზე დამოკიდებული. რატომ ვამბობთ ამას?! მართალია, იყო ეროვნული დაუმორჩილებლობა, ხალხი არ ემორჩილებოდა ამ ხუნტას, უკანონო ხელისუფლებას და არ მუშაობდა, მაგრამ ახლა უნდა ვიმუშაოთ თავგამოდებით, მეგობრებო. ჩაი აუცილებლად უნდა მოიკრიფოს. მართალია, ხალხს სძულს კომუნისტები და რახან კომუნისტები ამბობდნენ, ჩაი კარგაო, ხალხმა ჩაიც შეიძულა, ასეც არ შეიძლება, მეგობრებო, კომუნისტებს თავისთვის უნდა დაელოდა ის ჩაი, ჩვენ ხალხისთვის გვინდა და ჩაის კულტურა დღეს ჩვენი ეკონომიკური სიძლიერის პირველი გარანტიაა. გთხოვთ, თუ ჩემი პატივისცემა და სიყვარული გაქვთ, შრომით უნდა დავამტკიცოთ ეს. ამაზე არის დამოკიდებული კანონიერი ხელისუფლების აღდგენა. ამ ომში გამარჯვება და ბევრი სხვა რამეც, აი, ეს მინდა რომ იცოდეთ, მეგობრებო. მე ამას ყველას ვეტყვი, ყველა რეგიონს. უკვე დროა, გამოვიდეთ მძიმე შოკიდან, რომელშიც ჩაგვავადო ამ უკანონო ხელისუფლებამ და შრომით, მკაცრი დისციპლინით ვუშველოთ საქართველოს. აი, ეს არის ჩემი უპირველესი სათხოვარი. მართალია, სიძნელეებია საწვავის დარტყმა, მაგრამ ამასაც ეშვება. ვინც ახლა აქა ხართ, ყველანი ვიცი, გულმხურვალე პატრიოტები ხართ, მებრძოლები ხართ და აი, ამ მხრივ უნდა აწარმოთ აგრესია რაიონში, სოფლებში, ყველგან. ჩაის კულტურის მოსავალი კარგი რომ იყოს, ამაზე დამოკიდებულია ჩვენი ფრონ-

ტის მდგომარეობა და ბევრი სხვა პრობლემა. ამას გეუბნებით იმიტომ, რომ მე ჩამოსული ვარ არა მარტო პოლიტიკური საკითხების მოსაგვარებლად, არამედ სამეურნეო საკითხებზე უნდა მივხედოთ. ხუნტამ სწორედ იმით ჩასცა ლახვარი საქართველოს, რომ ეკონომიკა მოშალა, მთელი სოფლის ეკონომიკა მოშალა, ყველაფერი გაანადგურა. ჩვენ უნდა აღვადგინოთ, რაც ხუნტამ გაანადგურა, ჩვენ ყველაფერი უნდა აღვადგინოთ და გავაძლიეროთ. მე თავს ვხედავ ვითხრათ, რომელთა სურათებიც აქ არის, რომლებიც სხვა მრავალი არის. ნალენჯისის რაიონმა უდიდესი მსხვერპლი გაიღო. მე არაერთხელ გამოვგზავნე კიდევ სამიძიმარი, ვუსამძიმრებ ახლობლებს და მათთან ერთად ახლაც ვგლოვობ ამ ჩვენს დაღუპულ გმირებს. კიდევ ერთხელ მინდა ვითხრათ, მეგობრებო, დაგარწმუნოთ, რომ მე არასოდეს სხვა არაფერზე არ მიფიქრია, გარდა საქართველოს კეთილდღეობისა, საქართველოს გაძლიერებისა. ამჟამად ხუნტას ჩვენ საომარი მოქმედებით არ ვუპირებთ დამხობას, ჩვენ სამოქალაქო ომი არ გვინდა. არც ვამბობთ, რომ გამოვიყვანოთ ვინმეს სამოქალაქო ომი, მაგრამ ისე უნდა წარვმართოთ ჩვენი პოლიტიკური ბრძოლა, ეროვნული დაუმორჩილებლობა, რომ ხუნტამ შეიგნოს თავისი პოლიტიკური კრახი და თავისთავად გადადგეს. ხუნტა ჩვენ ვერ დაგვაროქებს, ჩვენ დავაროქებთ ხუნტას! საქართველო გაიმარჯვებს! დიდი მადლობა ასეთი გულთბილი შეხვედრისათვის! როცა მექნება საშუალება, ყოველთვის გინახულვით, ყოველთვის შემოვივლით და ჩამოვალ ხოლმე თქვენთან შესახვედრად, აი, ამ წმინდა ტაძარში (იგულისხმება ნალენჯისის მაცხოვრის ეკლესია — რედ.) სალოცავად, რომელიც ძალიან მიყვარს.

„ნალენჯისის ზარები“
№13, 1993 წ. ვიდეოკამერით ჩანერათამაზ ლუკავამ

იმ დღეებში ნალენჯისელმა ექიმებმა პირნათლად, ღირსეულად შეასრულეს მოვალეობა (ჭორ-მართლის გასარკვევად)

XX საუკუნის 90-იანი წლების დასაწყისში, სამეგრელოს, კერძოდ, ნალენჯისის „მხედრიონელთა“ და სხვა სახის ბანდოზირების მიერ ხუთგზის დალაშქრების ამბების მცოდნე მკითხველს უთუოდ ახსოვს ნალენჯისში 20 წლის წინ მომხდარი სისხლიანი დაპირისპირების პერიპეტები, რასაც ათეულობით ჩვენი თანამემამულე შეენიჩა.

ნიგნში „ცოდვის კალო სამეგრელოში“ (თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2007 წ.) ნაწილობრივ ავსახეთ მამინდელი მოვლენები. აღნიშნული ნიგნი ორ ნაწილად უნდა გამოსულიყო, მაგრამ მიზეზთა გამო, რაც უწინარესად ავტორის ავადმყოფობამ და უსახსრობამ გამოიწვია, ჩანაფიქრი ბოლომდე ვერ განხორციელდა. მეორე ნიგნი გამოუმუშავებელი დარჩა. ისიც არის მიზეზი ამისა, რომ რატომღაც ჩვენი საზოგადოების ე.წ. შეძლებულ წარმომადგენლობას თავისი შენუხებად არ უღირს ისტორიის წინაშე პირადი პასუხისმგებლობა, რაც ყველა მოქალაქეს უნდა გააჩნდეს (ვგულისხმობთ, რომ

საქმიანად არც არავინ დაინტერესებულა ხსენებული ამბების შემდგომი გავრცელებით და გამოძიებით!) მეორე ნიგნად გამოშვებულ მასალებში კი ბევრი საგულისხმო ამბავია აღწერილი. მათ შორის ერთ-ერთი: „სჯეროდა, რომ კანონიერებას იცავდა“, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას დამცველ, სამშობლოს თავისუფლებისათვის თავდადებულ ნალენჯისელ სლავა ჩხვიმიანზე, ორიოდე წლის წინ გამოქვეყნა ვაზეთმა „ნოჯისურმა“ (№22).

ამჯერად გთავაზობთ 5 წლის წინ ჩანერილ ერთ-ერთ ეპიზოდს ნალენჯისის 1992 წლის 6 ივლისის ტრაგედიიდან: რესპუბლიკურ პრესაში ბევრჯერ და ბევრგან გაიჟღერა თანამემამულეთა წინააღმდეგ ომში „სახელმძღვანელი“ ჯაბა იოსელიანის ნალენჯისის ბრძოლიდან ვითომც ექიმების მიერ ზენარში გახვეულის გაყვანა და ამის შედეგად ჯაბას ცოცხლად გადარჩენა. მიუხედავად ჯ. იოსელიანისადმი პირადი აშკარა არაკეთილგანწყობისა, სინამდვილე ასე რომ არ ყოფილა,

ეს მონათხრობი ნათლად ადასტურებს.

ნალენჯისელმა ექიმებმა, საავადმყოფოს მედპერსონალმა იმ დღეებში პირნათლად, ღირსეულად შეასრულეს თავიანთი მოვალეობა. ამის შესახებ დაბეჭდილ ნიგნშიც არის მითხრობილი, ხოლო ნიგნის მეორე ნაწილისთვის განკუთვნილი ეს ნაამბობი, ზოგ რამეს უფრო რომ აზუსტებს, პირველად იბეჭდება!

ვახტანგ შელია — ნალენჯისის რაისავადმყოფოს ქირურგიული განყოფილების გამგე,

მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი

— ნალენჯისის ივლისის მოვლენები ჩავლილი იყო, როცა ჩემთან მოვიდნენ შეიარაღებული პირები, რომელთაგან ერთი ტანმორჩილი ახლაგაზრდა გამეცნო ზუგდიდის კომენდანტ ბადრი ზარანდიად... მან უხეშად მიბრძანა, რომ გავყოლოდი ზუგდიდში, სადაც დამსახურებულ სასჯელს მივიღებდი იმის გამო, რომ თითქოსდა დავებმარე ჯაბა იოსელიანს — ზენარში გახვეული გამოვაპარე ალყამორტყმული სკოლა-ინტერნატიდან, რაც, ცხადია, ასე არ ყოფილა. ვიუარე, მაგრამ იარაღის მუქარით მანქანაში ჩამსვდეს და მითხრეს: გავარკვევთ შენს სიმართლეს, რასაც ამბობთ ვერ დაამტკიცებ, დაგვხრეტო! შეგფოთდი, რადგან ზუგდიდში როგორ დამტყვევებინა ჩემი სიმართლე, როცა ნალენჯისში არ მიჯერებდნენ ნათქვამს. გზაზე დავასკენი, რომ ასე მორჩილად გაყოლა არ ივარგებდა, საშინელი განუკითხავობის პერიოდი გრძელდებოდა და ეს ახალგაზრდებიც ისეთი აგრესიული ჩანდნენ, მათგან ყოველგვარი ხიფათი მოსალოდნელი იყო.

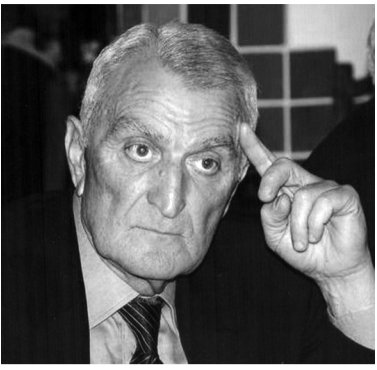
— რადგან მე არ მიჯერებთ, მივიდეთ საავადმყოფოს მთავარ ექიმთან, იგი ჩემი უდანაშაულობის მონმეა, — მივმართე ზარანდიას, რომელიც ამ წინადადებას დაეთანხმა და მივბრუნდით.

ზაურ გვასალია, ნალენჯისის რაისავადმყოფოს მთავარი ექიმი

— ვახტანგ შელია შეიარაღებულ პირთა თანხლებით შემოვიდა ჩემთან. უცნობი ტანმორჩილი ახალგაზრდა კაცი უცერემონიოდ წინ დამიჯდა და მითხრა: მე ზუგდიდის კომენდანტი ვარო. ორი ავტომობილი კი იქვე იარაღჩაბლუჯული დადგა.

— ბატონო ზაურ, ამათ 6 ივლისის სიტუაციებიდან ზოგი რამე აინტერესებთ... — მითხრა ვახტანგმა, რომელიც ავტომობილების გვერდით იდგა და საკმაოდ ალელვებული ჩანდა.

— აქ, ჩემთან, ავტომობილებით ვერ არავინ შემოსულა, — ვერ დავფარე უკმაყოფილება. — ჩვენ ექიმები ვართ და აქეთურ-იქეთურ ყველას მოვემსახურებთ, ყველანი პატივისცემით გვექცეოდნენ, ამიტომაც გაუგებარია ასეთი რამ!

8

სკამზე მჯდარმა კომენდანტმა იარაღიანები ოთახიდან დაიხი...

გახდა ეს მეთქვა, სიტუაცია გან- იმუხტა. უცხონი მოღბნენ და...

* * *

ბატონ ზაურთან ნალენ- ჯიხის 6 ივლისის ტრაგიკული...

6 ივლისს, საკუთარ სახ- ლში, ღია ფანჯარასთან ვინეკი...

ზაურ ბიძია, ნუ მიდიხართ, საშუაია! — მომესმა ძახილი...

არა, უნდა ნავიდე! — შევე- პასუხე და თან დავაკვირდი...

რახან მაინც მიდის, გააც- ილე! — მომესმა ეს სიტყვები...

იმდღევანდელი ამბები ბევრგან საკმაოდ დეტალურად არის აღნ-...

ულთათვის სპეციალური ოთახი გამოყვავით — 5 თუ 6 მკვდარი...

გახრწილი გვაგებთ ოთახში დატოვება აღარ შეიძლებოდა...

ექსკავატორი უკვე ორმოს ამოღებას ამთავრებდა.

გენდო? იქნებ მხედრონელთა წარმომადგენელი ხარ და...

ზვიადისტი ვარ! — მითხრა მან. — მკვდრებს ჩვენ მიუზღუნთ...

იმ პერიოდში, ოთხი დღე-ღა- მის განმავლობაში, შინ მხოლოდ...

ზაურ, ნუთუ აქ მართლა ასე- თი მძიმე დღეები იყო?!

როგორ თუ ასეთი?! — გა- მიკვირდა, რადგან ვერ მივხვდი...

აბა, ნახე, სარკეში ჩაიხედე. იმ დღეებში სარკეში ჩემს თავს...

2007 წ.

ღირსება და შეპართება უსამართლობასთან საბრძოლველად

ოთარ შილავა, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ყოფილი საგანგებო რწმუნებული:

საქართველოს 1991-93 წლების მოვლენების გარშემო უამრავი სტატია, ნიგნი, მოგონება...

მე მინდა შევეხო მხოლოდ ერთს — 1992 წლის 6 ივლისის დილას...

ტელევიზიის სახლის ადების მცდელობისას დაპატიმრეს ასობით ადამიანი...

მომხდარი ფაქტი სწრაფად გავრცელდა. შეიარაღებული ხალხის შეჩერება...

იყო ვ. ქობალია, გ. ლაკიაძე. ე. ქობალიას დაპატიმრების გამო...

შეიარაღებული ჯაბაზე თავდასხმის დროში განელ- ვის წინააღმდეგი იყვნენ...

ამასობაში ჯაბამ სენაკი დატო- ვა, ჩხორონწყუში გადავიდა, იქი- დან კი...

ვა, ჩხორონწყუში გადავიდა, იქი- დან კი წალენჯიხაში შეუფერხე- ბლად შევიდა...

შემოსულმა მძიმე ტექნიკამ და შეველმფრენების...

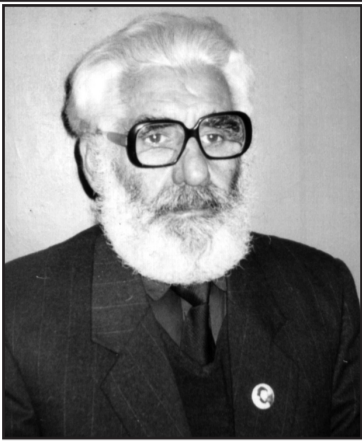
ყოველივე ამან აზრთა სხვა- დასხვაობა გამოიწვია — იყო...

დარწმუნებული ვარ, 1992 წლის 6 ივლისის მიზნის განხ- ორცილება...

მე გამომიციდია და ვიცი რა არის შეილის ან ძმის დაკარგვა...

23.III. 2006 წ.

გორა ჯიქია (ლექსები)

მამა — ჭიჭიკო ჯიქია დრო მიდის

მზე დაბლა ჩადის...
გმირთა მოედანს ამ დროს ასდის
ბენზინის სუნი.
ნიავე ლელავს,
წელზე, ყელზე ეხვევა ყველას.
ზოგს თმებს უჩეჩავს.
დრო მიდის, მიდის.
ნუთუ არასდროს განმეორდეს
ცხოვრება კაცის?
ნუთუ გაქრება!
ალიგავოს პირისგან მინის
ამ დედამინის შეხიზნულთა,
მდგმურთა ცხოვრება.
ვინ ემუქრება ადამიანს?
— ადამიანი!
მათი მიზეზით, ვისაც ხალხი
ფეხზე ჰკიდია,
ეს დედამინა და სიცოცხლე
ბენზე ჰკიდია.
თბილისი, 1980 წ.

ოცნება შენზე

დალამდა. ვნეწარ. ნრუნუნა კვლავ
ფხაჭუნობს ჭერზე.
რა კარგი არის, რა ტკბილია
ოცნება შენზე.
ძილში თუ განახე, ღმერთს შევსთხოვ,
რომ არ გამეღვიძოს,
თუ არ მესიზმრე, მაშ რად მინდა,
რომ დამეძინოს.
შეგენირო მსურს, მე არ მყოფნის
შეგამყო ლექსით.
რომ მოგიტაცო, მე ის მინდა,
გატარო ეტლით.
ჩვეულებრივი, უფოთველი
არ მსურს ცხოვრება.
სიბერე მინდა, თუ ნარსული
მომავონდება.
ისე მსურს ყოფნა, როგორც ხოლმე
არის ზღაპრებში.
მინდა ვცხოვრობდე მარტოდმარტო
გაუფალ ტყეში.
ძრწოდეს ნადირი შიმშილისგან
გააფთრებული.
სასახლე გვედგას
სანთლის შუქით განათებული.
შენს დასაცავად მიხდებოდეს
დევებთან შებმა
და სილამაზე შენი არ მსურს
იხილონ სხვებმა.
ჩემი ბრძოლით მსურს,
მოვიპოვო მშვიდობა სულის
და აგაცდინო ყოველგვარი
ტკივილი გულის.
თბილისი, 1980 წ.

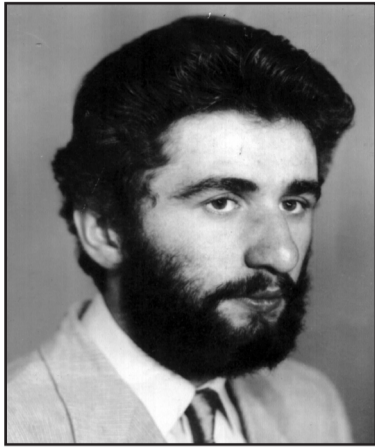
მთანმინდის სავანე,
უკვდავთ ძვალთსაცავო,
შენს ზურგზე მეც ხომ
კიდევ ფეხი დამიდგია.
მწერალთა პანთეონო,
ჩვენო საამაყო,
იცოდე, რომ აკაკის
ნეშთი გაბარია!
მტკვარო მოდუღუნე,
შენ ტატოს შთაგონება,
ვინ იცის, თუ რამდენ
ქარცეცხლში გივლია.
ჩემო მინა-წყალო,
მსოფლიო საოცრებაც,
შენს გულში მე ნორჩი
ფესვები გამიდგია.
ლამაზო სამშობლოც,
იმითაც საამაყო,
რომ კახი და დიდი ილია
გაგიზრდია.
რუსთველის მშობელი ხარ,
ჩემო სათაყვანოც,
ვამაყო იმით რომ,
აქ ფეხი ამიდგია.
თბილისი, 1979 წ.

ჩემო ოცნება

ოცნება ჩემო,
დავიწყებას მიგეცი თითქოს.
ოცნება ჩემო,
შენზე თითქმის
ალარ ვფიქრობდი.
ტრფობამ აბარგვა დააპირა
და სწორედ იმ დროს
ელვარე თვალებს შევეფეთე,
რომ არ ველოდი.
შენმა შეხვედრამ განმიახლა
ჭრილობა ძველი
და, თავო ჩემო, ტვირთი არის
შენთვის დღე გრძელი.
ისევ უკან ამედევენა შენი ორული.
კვლავაც დავიარები მე
დარდმორული.
თბილისი, 1980 წ.

რად გამებუტე

რომ გამებუტე, შენ პატარა დედოფალო,
მითხარ, რად არი?
თვალს რომ მარიღებ, რომ დამინახავ,
ჩემო ყვავილო, რა მიზნით არი?
განა განყინე რამე ოდესმე თუნდ ცეროდენა,
მითხარ მართალი.
ფარსმანის ხმლისებრ რომ ელვარებდნენ
შენი თვალები, ახლა სად არი?
იქნებ ციმციმით მაგ თვალები
სულ სხვას უნათებს,
ჩემთვის არ არი.
რომ გამებუტე ამის მიზეზი, მითხარ,
ვინ არი, ვპოვო, სად არი?
თბილისი, 1978 წ.

გორა ჯიქია

შავთვალეა შავ თაფლში

ჩემი თვალთ ანგელოზი დავინახე.
შავ თავშალში შუქად იცქერს მისი სახე,
რად იმეტებს? რისთვის სცვივა მის შავ თვალებს,
ლოყაზე რომ ბრილიანტი უელვარებს?
ვისზე გლოვობს, რისთვის ტირის, ვის მისტირის?
ცრემლებს მისას ვის გულ-მკერდზე უწვიმია?
ნეტა იმას, ვის საფლავეზე ის მუხლს იყრის,
მისი ცრემლი მწუხარების ზემია.
1981 წ.

შავთვალა ასულს

შავი თვალები ფიქრებიდან ვერ გამიფრინდა,
შენი ტუჩების სიტკბო ვიგრძნო, ეჰ, როგორ მინდა!
ჩემს ოცნებებზე ანგელოზი შენს სახეს ქარგავს.
სიგიჟე კია, მაგრამ არა, სიყვარულს არ ჰგავს.
შმაგს დამიყვავებს, მიგალობებს ტურფა ფერია.
ჩემი ოცნება ცის კი არა ნაცრის ფერია.
არ მომდგამს ნიჭი ფერხულში რომ ფეხი ავიწყო.
მიფრთხის აზრები — ჩემი ვნების ასხნა დავინყო.
იძებნე! ლოყაზე გადნებიან ჩემი ტუჩები.
გეალრესები ოცნებაში და ვიყუჩები.
შავთვალა ასულს ფიქრი დასდევს, ოცნება არ თმობს.
ღმერთო, მიშველე! ჩემი ტანჯვა ნუთუ შენც გართობს.
30 აგვისტო, 1981 წ.
ქ. ლეღვიანი.

მეუღლე — სვეტლანა პლიუშკო შვილიშვილთან ქრისტიანე ფიფასთან ერთად

წვეთი წვეთს

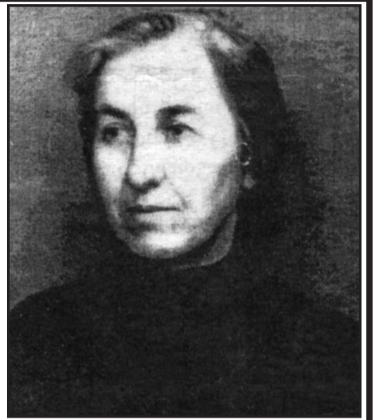
წვეთი წვეთს — ასხმული მძივებდად,
ოხ, ხო, ხო, რა ავი დარია!
თვალი თვალს — ერთ ხის ქვეშ ხიზნებდად...
ჩვენი მფარველი ჭადარია.
ცრემლია ლოყაზე? გიხდება.
ნუ კრთიხარ, ვერაფერ მიხვდება.
სად მიხვალ, ვერ ხედავ, წვიმა!
შენს გარდა ქუჩაში ვინაა!
კაბა ტანს აკვრია, მაჟროლოებს.
წვეთებმა ძვალ-რბილში გაჟონეს.
წვეთი წვეთს შენს მკერდზე მძივებდად ასხმული,
გვნათლავენ გიჟებდად, ტრფობით ვართ გართული.
1981 წ.

15 მარტი

დღეს გაზაფხული ხვდებაო ზამთარს,
მარტი თითისტარს მწვანე ძაფს ართავს.
თქვენში თუ უკვე ამოდის ია,
ჩვენში ფიფქები არ დაილია.
მარტს თებერვალი გაულებს კარებს,
მის სადღეგრძელოს ერთ ჭიქას დალევს.
ტრიალ მინდორზე სქელი ნისლია,
სული და გული ბოდმით გვივსია.
ბიჭები ველად აფრთხოვენ ყვავებს.
სადაც ყარს ყველა, ყვავებს რა დალევს.
მიდის ზამთარი, მიაქვს კვერთხი, ნაბადი რჩება,
გუდას თავს უხსნის გაზაფხული ცისფერთვალეა.
მიდის... შემოდის... მეცხრამეტედ გაზაფხულს ვხვდები.
მიდის ზამთარი... მეცხრამეტედ ვემშვიდობები...
15. III. 1982 წ.
ქ. ჩუგუევი.

ხარ შხამიანი

ლამაზ სხეულში უშნო სული ჩასაფრებულა,
მცინარე სახე შავ სატანას დაჰმონებია.
ტურფა ბაგეში სანამლაგი დამზადებულა,
და საკოცნელად ეშმაკები დაჰკონებია.
მოვტყუვდი კვლავაც, რომ მეგონე ადამიანი,
სიტკბოს ველოდი, ახლა ვხვდები — ხარ შხამიანი.
სატრფოდ გიგულე, ხელში შემრჩი მხოლოდ ავსული
უკულმართობის მწვერვალზე ხარ, ბრიყვო, ასული.
თბილისი, 1978 წ.

დედა — თამარ შერაზადიშვილი

რკინიგზაზე მიაბოტებს თხა,
თავი სანყალს ელმავალი ჰგონია.
ალარ ესმის, მატარებლის ხმა
საცოდავი! ეს რა ბედი ჰქონია!
ფრთა ესხმება ჭიანჭველას,
თავი ჩიტი ჰგონია.
აფრინდა და... ტყაპ ნუმუმეში,
ეს რა ბედი ჰქონია!
ლექსებს რომ ვწერ, მიხარია,
პოეტი ვარ, მგონია.
ვინც კითხულობს, გიჟადა მთვლის,
ეს რა ბედი მქონია?

გორას ქალიშვილი — მარგარიტა ჯიქია პატარა ქრისტიანესთან ერთად

ვიწამე

არა, არ ვიბრძვი სიმშვიდისათვის, გამორჩენისთვის,
არა, არ ვიბრძვი მხოლოდ თავის გამორჩენისთვის.
არ ვიცი მე ის, მომავალში რა მიწერია,
ვინამე ლექსი და პირფვარი დამინერია.
მოვედი ქვეყნად, არ დავწყველე ჩემი გაჩენა,
ახლა შენთან ვარ, ხელოვნება, აქ მსურს დარჩენა.
თუ შენად მიცან, მწვერვალამდე უნდა ვიარო,
ცამი ვარსკვლავებს შევეურთდე, იქ ვეზიარო.
12.III.81 წ.

მადლოაბს ვუხდით გორა ჯიქია დედას — ქალბატონ თამარ შერაზადიშვილს ლექსებისა და სურათების მონოდებისათვის.

ნოვოზუნი

რედაქტორი — ვალერი ძაძაძია

„ნოვოზუნი“ მისამართი: ნალენჯისა — ობუჯი
ლეო ქიაჩელის №36. ტელ: 790 16-96-22; 790 87 83 94
ბამონიცივა 2005 წლის ოქტომბრიდან

ანყობა და დაკაბადონება — თეა მიშველია
ტელ: 555 49-22-07